

Veilig Verkeer plakboekjes

De ANWB heeft in de dertiger jaren al drie series grote plakzegels gewijd aan verkeersveiligheid uitgegeven, en het plaatjesalbum "De veilige weg". Na de wederopbouwperiode na de Tweede Wereldoorlog neemt het verkeer weer geleidelijk toe. Medio vijftiger jaren is de verkeersdruk al zo groot geworden dat er brede behoefte is aan voorlichting en educatie over verkeersveiligheid. Het Verbond voor Veilig Verkeer (V.V.V.) begint in 1954 een voorlichtingscampagne in de lagere scholen en in bedrijven. Overal verschijnen posters en in veel bedrijven vinden werknemers in hun loonzakje zegelplaatjes naar het idee van de ANWB verkeerszegels in de dertiger jaren. Vanaf 1956 geeft uitgeverij Dijkstra een reeks van 5 geïllustreerde boekjes uit voor verkeersonderwijs in het lager onderwijs, met titels als "Brintje Beer in 't verkeer" en "Jan Klaassen, kijk uit!", die tientallen drukken krijgen; zie verder pagina 7.

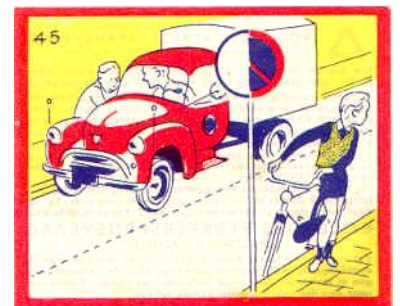
In 1955 zijn er 49 van de zegelplaatjes van het V.V.V. verschenen en wordt er een "plakalbum" bij gemaakt, getiteld "Goede raad voor het verkeer op straat". De plaatjes worden dan verspreid door zelfstandige kruidenierswinkels die aangeduid worden als "Veilig Verkeer kruideniers". Het kledingbedrijf Gerzon haakt hierop in door ook de zegels uit te geven en daarbij het V.V.V. plakboekje met naamopdruk Gerzon op de voorkant en achterop de plaatjes. Koffiebedrijf Kanis & Gunnink onderbreekt zijn serie kleine plaatjesalbums voor een jaar en volgt het voorbeeld van Gerzon met de naamopdruk K&G op de achterkant van het plakboekje en op de achterkant van de plaatjes.

Het V.V.V. vervolgt in 1956 met een tweede plakboekje getiteld "Nog meer goede raad voor het verkeer op straat, deel 2". Dit tweede plakboekje is voor zover bekend alleen uitgegeven door de Spar kruideniers, met Sparopdruk op de voorzijde. Aan dit album is een "rijmwedstrijd" verbonden, waarmee Gazelle fietsen en Philips radio's gewonnen konden worden.

Rond dezelfde tijd komt er een reactie van een organisatie van zelfstandige kruideniers GROSCO (grossiers combinatie). GROSCO komt met een boekje getiteld "Blijf aan de veilige kant", met slechts 25 plaatjes en een verhalende doorlopende tekst met veel productreclame. Dit boekje is relatief zeldzaam.

De start van de campagne in 1954 was niet handig gekozen voor het V.V.V. zelf, want dat had in 1957 zijn 25-jarig jubileum. Om dat te vieren werd weer een plakboek uitgegeven, getiteld "Jubileum Jeugdboek 25 jaar V.V.V.", waar de kruideniers niet meer warm voor liepen. Dit is alleen uitgegeven door Victrix puddingpoeder. Ook hierin zat een verkeerswedstrijd, met bescheidener prijzen. Beschuitfabrikant Bolletje sluit zich aan bij de acties rond het 25-jarig jubileum van het V.V.V., met een eigen uitgave. Bolletje organiseert ook een "Veilig Verkeersprijsvraag", met 60 dunne plaatjes die bij de beschuit verpakt worden. Vervolgens wordt een plakboekje uitgebracht, *Geïllustreerde verkeerslessen voor de jeugd*, met 90 nieuwe plaatjes met dezelfde afbeeldingen, uitgebreid tot ronde plaatjes passend op de rol beschuit met een leerzame tekstopdruk. Dit boekje is gedetailleerd behandeld bij Bolletje.

Tenslotte komt Friesche Vlag in 1960 nog met het "Verkeersalbum" (76 pl.) Geen verkeerseducatie, maar de verkeersborden en tekens, passend bij het verkeersexamen op school.

VVVP01

Goede raad voor het verkeer op straat

Plakalbum voor verkeersplaatjes van het Verbond voor Veilig Verkeer. (1955)

12 genummerde pagina's met 40 slappe plaatjes om op te plakken plus 1 op het achterblad.

Dit plakboek is uitgegeven door de VVV zelf en door Gerzon en K&G. De drie uitgaven zijn identiek op enkele kleine toevoegingen na.

Kenmerken

Geniet met slappe koft, 24,5 x 21,5 cm, met 12 genummerde binnenpagina's. Bij alle drie uitgaven staat op de achterkant "Uitgave: Verbond voor Veilig Verkeer Utrecht". Prijs: f 0,35 bij het VVV. Op elke pagina is ruimte om 4 plaatjes op te plakken, gemarkeerd met hoekjes. Plaatje 41 komt op de binnenkant van het achterblad. Onder elk plaatje staat een korte tekst van 2 of 3 regels.

De slappe plaatjes van 60 bij 80 mm staan op zichzelf, in tegenstelling tot volgende uitgaven die met tweeën bij elkaar horen of waarvan de plaatjes in twee afbeeldingen verdeeld zijn die een fout en een goed situatie uitbeelden. Ze hebben een brede witrand waar het nummer van het plaatje linksonder in staat. In elk plaatje is het VVV logo opgenomen en in de afbeelding staan de initialen van de tekenaar HD, of bij enkele plaatjes met witte achtergrond POT. Een aardige service voor de verzamelaars was dat ontbrekende plaatjes bijbesteld konden worden bij het VVV à 5 cent per stuk.

Een merkwaardigheid is dat de plaatjes niet in de volgorde van de nummers staan. Er is geprobeerd een soort groepering aan te brengen. De eerste 10 hebben betrekking op voetgangers, de volgende 10 op fietsers, dan 2 motorrijders en 2 plaatjes over beschaafdheid, 7 plaatjes over stoppen en voorrang en de laatste 12 zijn van alles wat. Naast het voorwoord op de binnenkant van de omslag is een lijst opgenomen met de volgorde waarin de plaatjes ingeplakt moeten worden.

Kledingmagazijn Gerzon

Gerzon gaf hetzelfde VVV-boekje uit met de imprint „n veilig streven: Gerzon voorrang geven” op de voorkant, zoals hierboven afgebeeld. Vreemd is dat daarvoor een detonerende kleur bruin gebruikt is. De aanwijzingen op de binnenzijde over hoe plaatjes besteld konden worden bij het VVV is overgeplakt met een briefje waarop staat dat Gerzon een plaatje verstrekt bij elke besteding van f 5,- en een veilig-verkeerspel op vertoon van een volgeplakt album.

Kanis & Gunnink koffie en thee

K&G heeft de voorkant van het plakboek ongemoeid gelaten en ook de aanwijzing hoe plaatjes bij te bestellen binnenin. Daarentegen is er op de achterkant een groot K&G logo gedrukt en de melding dat de plaatjes zijn verpakt in alle KG pakjes, in dezelfde kleuren blauw en oranje.

VVVP02

Nog meer goede raad voor het verkeer op straat, deel 2. Wedstrijdalbum.

Wedstrijdalbum van het Verbond voor Veilig Verkeer. Uitgegeven door De Sparkruideniers met sparopdruk. (1956)

12 ongenummerde pagina's met 48 plaatjes om op te plakken plus 2 op het achterblad.

Van dit plakalbum is alleen de uitgave door De Spar bekend, dus ook geen uitgave van het VVV zonder firma-imprint. Wel staat op de achterkant "Uitgave: Verbond voor Veilig Verkeer Utrecht".

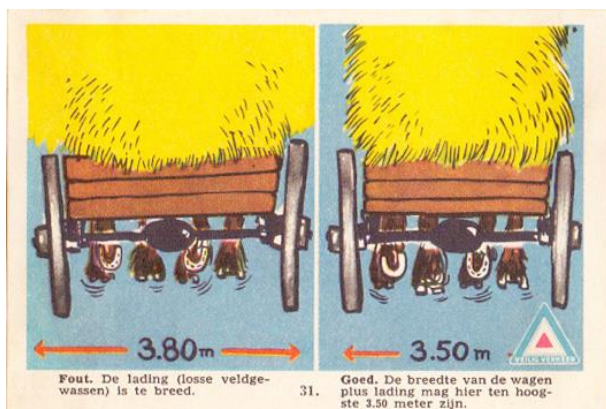
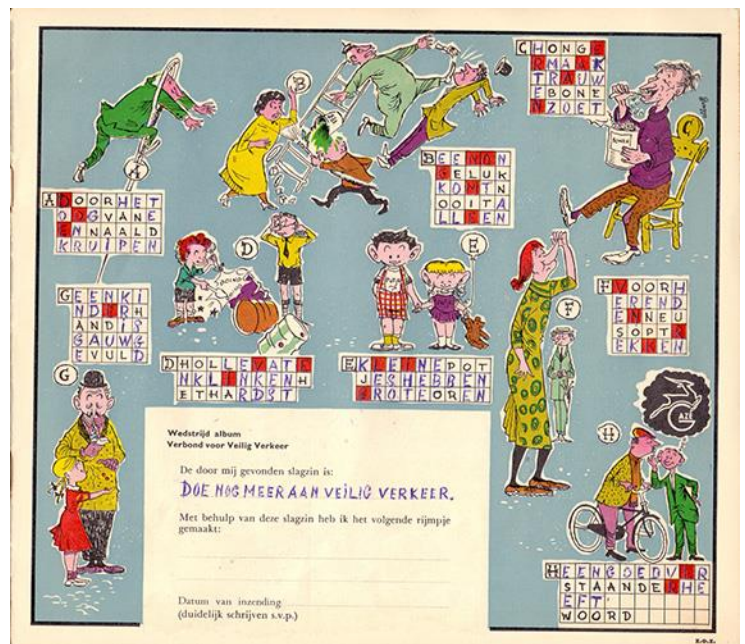
Kenmerken

Geniet met slappe kaft, 24,5 x 21,5 cm, met 12 ongenummerde binnenpagina's voor de plaatjes en voorin een extra blad ingevoegd dat helemaal gewijd is aan de wedstrijd; daardoor zit er achterin een loze strook.

Een deel van het wedstrijdblad is bestemd om uit te knippen en als briefkaart te gebruiken voor inzending van de oplossing (zelf een postzegel van 7 centjes opplakken). Daardoor is dit blad vaak verknipt of helemaal verwijderd.

Hiernaast is de voorkant van het wedstrijdblad afgebeeld, waarop de gevonden slagzin is ingevuld.

Dit boekje begint ook weer met een voorwoordje van het Verbond voor Veilig Verkeer Utrecht, maar vermeldt nergens hoe het boekje verkregen kan worden. De plaatjes werden de Spar winkels verstrekt, maar ook weer in scholen en bedrijven, en ze konden ook weer bijbesteld worden bij het VVV (vermeld op de binnenkant van het achterblad). Op elke pagina is ruimte om 4 plaatjes op te plakken, gemarkeerd met hoekjes. De laatste twee plaatjes komen op de binnenkant van het achterblad. De tekst staat op de plaatjes; op elke pagina staat als enige tekst onderaan een korte slagzin.

De plaatjes zijn weer 80 bij 60 mm groot, maar nu liggend. Elk plaatje heeft twee afbeeldingen naast elkaar, die links een foute en rechts een goede situatie uitbeelden. Hierdoor zijn ze goed te onderscheiden van de plaatjes van het eerste album. Ze hebben een ruime witrand waar het nummer van het plaatje midden onderin staat, met links en rechts daarvan de korte tekst die bij de afbeelding hoort. In elk plaatje is weer het VVV logo opgenomen. De plaatjes zijn niet gesigneerd. Aardig om te zien voor de kijker in de 21ste eeuw is de bakfiets, de paardenkar, de hooiwagen en de boer met een zeis op de fiets.

GROS01

Blijf aan de veilige kant

Blijf aan de veilige kant. Uitgave Grosco, grossierscombinatie van zelfstandige kruideniers (circa 1957)

16 ongenummerde pagina's en 25 plaatjes om op te plakken.

Dit is geen uitgave van het VVV en de inhoud verschilt sterk van de andere veilig verkeer plakboekjes. Het bevat een verhaal waarin verkeerstekens aan de orde komen, maar dat vooral gericht is op merkartikelen die de onafhankelijke kruideniers verkopen.

Dit boekje is zeldzaam.

Kenmerken

Geniet met slappe kft, 23,5 x 16 cm, met een titelblad en 13 pagina's met ruimte om 25 plaatjes op te plakken. Op de binnenzijde van de omslag en op de achterkant zijn in het totaal 57 genummerde verkeerstekens afgedrukt. In het korte voorwoordje op de achterkant van het titelblad is vermeld dat het nummer van een verkeersbord is vermeld in de tekst waar over dat bord gesproken wordt. Op de achterkant van het boekje is "UITGAVE GROSCO" vermeld, met een blanco vak waarin de kruidenier zijn stempel kon zetten, zoals afgebeeld op de eerste pagina van dit document.

Elke plaatjespagina is in twee kolommen verdeeld, zoals in de vijftiger jaren in gebruik kwam, met in de linker kolom een doorlopende verhalende tekst en in de rechterkolom twee plaatjes boven elkaar.

De afscheurplaatjes van circa 72 x 58 mm met witrand hebben elk een situatietekening waarin de toepassing van een verkeersbord is uitgebeeld, met het bord ook nog eens vergroot in de afbeelding. Onder in de witrand is de titel van het bord gedrukt. Boven de afbeelding staat op het plaatje een reclameslogan voor een bepaald artikel. De plaatjes werden op geperforeerde vellen aan de winkels geleverd en afgescheurd om aan de klanten uit te delen.

Inhoud

De tekst gaat over een jongen die brokken maakt op zijn step, en nadat op school de lessen voor het verkeersexamen zijn begonnen van vader een "prachtige **Batavus**-fiets" krijgt. Vervolgens wordt hij door zijn vader die vertegenwoordiger is een aantal dagen meegenomen op een rondreis met de auto door Nederland, waarbij hem de verkeerstekens en regels worden uitgelegd en een aantal bedrijven worden bezocht, die – hoe kan het anders – allemaal de kwaliteitsproducten aan de GROSCO winkeliers leveren. Dit zijn welbekende namen, m.n. Stereo koek en beschuit, Kortman Schulten zeep en soda, OXO (Liebig) soep en aroma, Flipje jam en vruchtensappen, TEO (Taminiau) jam, VENZ chocolade, Echfalon wolwasmiddel, AMOKO aardappelmeel en stijfsel, Helder's biscuit, Siebrand limonade, Koopmans meel, Laan's havermout en gort, De Zaan cacao, Honig pudding, soep etc. en tenslotte Corn products waar de Duryea maïzena en vla vandaan komen. Iedereen die in de vijftiger jaren opgegroeid is zal veel van deze 15 merken herkennen. Zes daarvan hebben ook plaatjesalbums uitgebracht. Bovenaan elk plaatje staat een reclameslogan voor een product van een van deze bedrijven. Aan de hand daarvan moest de plaats van het plaatje in het album gezocht worden.

GROSCO heeft zich voor deze uitgave verzekerd van de medewerking van al deze bedrijven die ongetwijfeld het boekje meegefinancierd hebben. Dit gebeurde kort na de oorlog vaker; zo zien we bij de plaatjesalbums het eerste Fiedeflier-album van De Spar en het bijzondere album "In Holland staat een huis" van de Sperwer kruideniers, die vol reclame voor de diverse merken staan.

Het eerste plaatje op ware grootte

VICT01

Jubileum Jeugdboek 25 jaar VVV.

Jubileum Jeugdboek 25 jaar VVV met verkeerswedstrijd. Rijmpjes van Sieuwert Zandt. Tekeningen van Ary Halsema. Victrix puddingpoederfabriek, 1957.

16 genummerde pagina's met 100 plaatjes om op te plakken.

Prijs: 65 cent bij de winkelier.

Dit plakboek is geen uitgave van het VVV, maar is wel tot stand gekomen met medewerking van het VVV en de plaatjes zijn door het VVV geleverd, zoals onderaan op de voorkant van elk plaatje is aangegeven.

De wedstrijd werd geheel uitgevoerd door het VVV met boeken en spellen als prijzen.

Kenmerken

Geniet met slappe koft, 24,5 x 21,8 cm, met 13 ongenummerde binnenpagina's voor de plaatjes en voorin een extra blad ingevoegd dat helemaal gewijd is aan de wedstrijd. Op de 14de pagina en de binnenkant van het achterblad staat een verkeers-quiz. De achterkant is volledig geïllustreerd door Ary Halsema. Deze illustrator kennen we vooral van de mooie reclameprentenboeken van Doko Dorlas. Van de schrijver S, Zandt is verder niets bekend.

De 100 slappe plaatjes van 44 bij 60 mm hebben een Victrix reclame op de achterkant, maar er komen ook afscheurplaatjes voor met blanco achterkant zoals hiernaast te zien is.

De plaatjes zijn genummerd 1 tot en met 50 met een volgletter A of B, die paarsgewijs bij elkaar horen. Het A-plaatje beeldt een foute situatie uit en het B plaatje een bijbehorende goede situatie, verklaard in tweeregelige rijmpjes onderin de gele balk op het plaatje.

100 plaatjes bij de pudding, die in de vijftiger jaren in veel gezinnen alleen op zondag op tafel kwam, was wel veel. Het plakboek komt daardoor niet zoveel voor.

FRVL01

Friesch Vlag Verkeersalbum

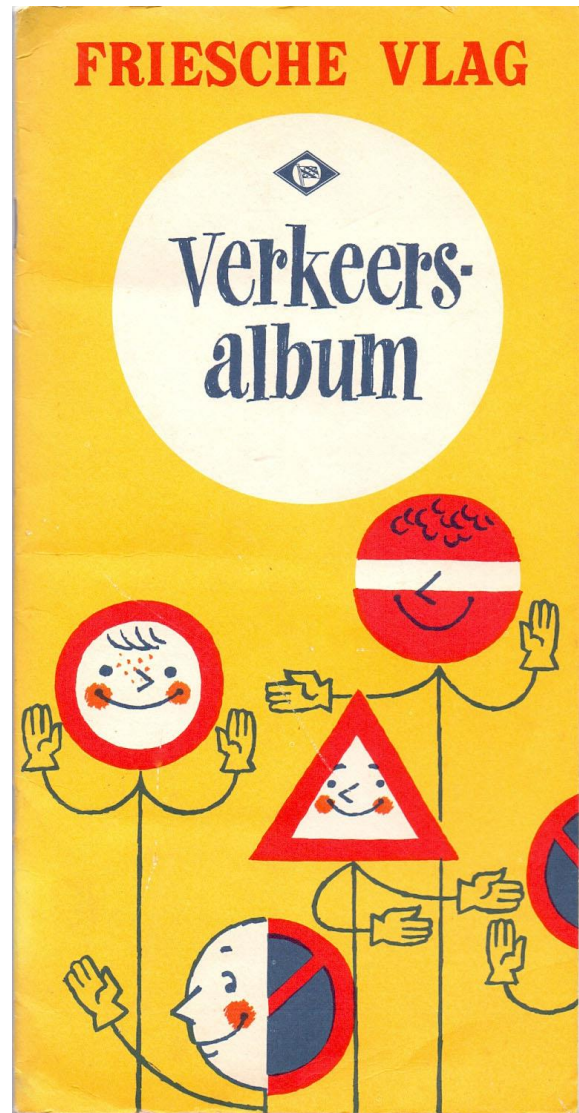
Verkeersalbum. Samengesteld met medewerking van het Verbond voor Veilig Verkeer. Friesche vlag, juli - augustus 1960.

Kenmerken

Gekartonneerd plakboek, in het vreemde formaat 13 x 25,5 cm, met 19 ongenummerde binnenpagina's voor de plaatjes en voorin een pagina voorwoord door de directeur van het Verbond voor Veilig Verkeer.

Op elke pagina staan 4 plaatjes boven elkaar met naast elk plaatje een beknopte aanduiding. Elk plaatje toont een verkeersteken of aanwijzing. Het is dus niet meer dan een lijst van 76 verkeerstekens. De plaatjes van 55 mm in het vierkant zijn blanco met midden erop een eenvoudige lijntekening van het teken.

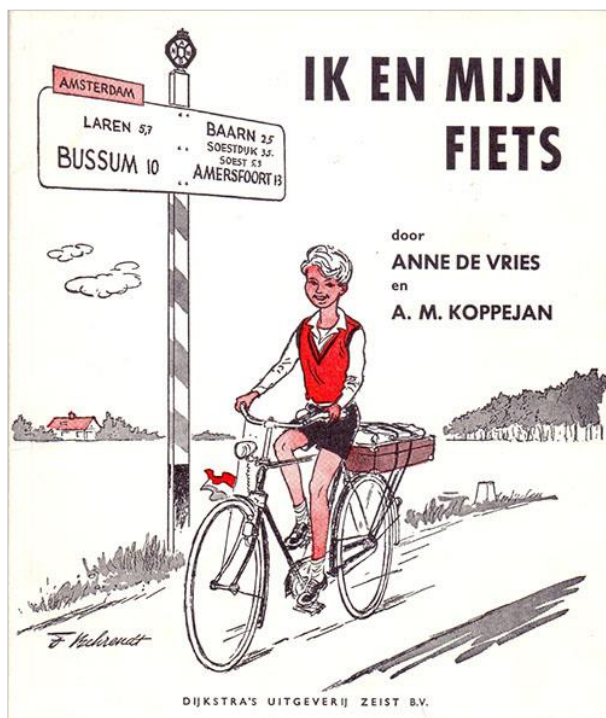
De actie begon met een verkeersteken in de dop (kroonkurk) van de flesjes Rivella drank. Daar kwam later ook de koffiemelk bij. De verkeerstekens uit de kroonkurken konden ingewisseld worden tegen "een prachtig verkeersalbum met gratis plaatjes", en er was ook weer een prijsvraag bij.

Verkeersonderwijs op de lagere scholen

Ook op de lagere scholen werd aandacht besteed aan verkeersvoorlichting. Er verscheen een serie lesboekjes, voor elk jaar één: "Eerbied voor het leven. Een serie boekjes voor methodisch verkeersonderwijs in alle leerjaren der lagere school". Door de schrijfster Anne de Vries en A. Koppejan hoofdinspecteur van de verkeerspolitie Amsterdam. Hiervan zijn meer dan 40 drukken uitgegeven.

1. Bruintje Beer in 't verkeer
2. Jan Klaassen, kijk uit!
3. Met bus en benenwagen
4. Ik en mijn fiets
5. Weten, maar óók doen
6. Heb je naaste lief!

Veilig Verkeer sigaren

Het merk Abonné sigaren bracht in 1953 sigarenbandjes ("ringen" genoemd) uit met verkeerstekens erop. Daarbij werd in samenwerking met de VVV een "ringalbum" uitgeven met uitvoerige teksten bij elk bandje.

